

JUSTITSMINISTERIETS FORSKNINGSKONTOR
SEPTEMBER 2010

**REDEGØRELSE OM UNGDOMSSANKTIONER
OG UBETINGEDE FÆNGSELSSTRAFFE TIL UNGE LOVOVERTRÆDERE,
1. JANUAR TIL 31. DECEMBER 2009**

Den 1. juli 2001 trådte muligheden for at idømme unge lovovertrædere under 18 år en ungdomssanktion, jf. straffelovens § 74 a, i kraft. Denne redegørelse vedrører de ungdomssanktioner, der er idømt i 2009. Der er i tidligere rapporter redegjort for sanktioner, der er idømt i perioden 1. juli 2001 til 31. december 2008. Der er endvidere udarbejdet to redegørelser vedrørende forløbet af ungdomssanktionen samt to rapporter om ungdomssanktionens kriminalpræventive effekt. Alle rapporter er tilgængelige på Justitsministeriets hjemmeside.

Med henblik på at vurdere i hvilket omfang og i hvilke sammenhænge ungdomssanktionen anvendes frem for en ubetinget dom, redegøres endvidere for de ubetingede domme til unge lovovertrædere, der er idømt i samme periode.

1. Materiale

De ubetingede domme, der er inkluderet i redegørelsen, angår personer, der var under 18 år på gerningstidspunktet. Ubetingede fængselsstraffe på mindre end 30 dage er ikke inkluderet i redegørelsen, ligesom heller ikke frihedsstraffe på mere end 1½ år er det, idet ungdomssanktionen antages at kunne anvendes i stedet for straffe fra 30 dage til 1½ år. Den øvre grænse gælder også kombinationsdomme, da ungdomssanktionen ikke forudsættes at kunne anvendes i stedet for kombinationsdomme, hvor den samlede betingede og ubetingede del overstiger 1½ år.

2. Antallet og arten af domme

2.1. Ungdomssanktionen

I 2009 er der i 86 tilfælde idømt en ungdomssanktion. I alle dommene fastsættes, at den unge skal undergive sig to års struktureret, kontrolleret socialpædagogisk behandling under tilsyn af kommunen.

For den første fase af ungdomssanktionen er der i 62 pct. af dommene fastsat en maksimal anbringelsestid i en sikret institution på to måneder, jf. tabel 1.

Tabel 1. Længden af anbringelse i sikret institution ifølge dommen¹.

Anbringelse	Antal
Ingen anbringelse i sikret afdeling	1
Indtil 14 dages anbringelse i sikret afdeling	1
Indtil 1 måneds anbringelse i sikret afdeling	2
Indtil 2 måneders anbringelse i sikret afdeling	53
Indtil 3 måneders anbringelse i sikret afdeling	2
Indtil 4 måneders anbringelse i sikret afdeling	7
Indtil 6 måneders anbringelse i sikret afdeling	1
Indtil 12 måneders anbringelse i sikret afdeling	1
Ingen længstetid angivet	18
I alt	86

Vedrørende den anden fase er der i 50 af de 86 domme fastsat en længstetid på 12 måneder for anbringelse i en døgninstitution eller godkendt opholdssted. I ét tilfælde er længstetiden for fase 2 fastsat til 2 måneder, i et tilfælde til 8 måneder, i seks tilfælde til 14 måneder, i tre tilfælde til 16 måneder, i to tilfælde til 17 måneder og i fire tilfælde til 18 måneder. I 19 sager er der ikke angivet en længstetid, men i 17 af dem er der i stedet oplyst om den maksimale samlede tid for fase 1 og 2. I 12 af disse tilfælde er den samlede anbringelsestid fastsat til 12 måneder, i to tilfælde til 14 måneder og i tre tilfælde til 18 måneder.

I 12 tilfælde er der i dommen endvidere angivet behandlingstiltag. I fem tilfælde drejer det sig om behandling for misbrug af både alkohol og euforiserende stoffer, mens det i tre tilfælde drejer sig om alene behandling for misbrug af euforiserende stoffer. I de fire resterende sager angår det psykologisk eller psykiatrisk behandling.

Der er i 91 pct. af dommene endvidere nævnt, at den unge skal "efterkomme pålæg fra de sociale myndigheder om opholdssted, herunder tilbageførsel til eller fortsat anbringelse på en sikret afdeling eller døgninstitution/godkendt opholdssted, indenfor de længstetider, der er fastsat i straffelovens § 74 a, stk. 2, 2. pkt."

Fire af ungdomssanktionerne fra 2009 er ankedomme.² De er alle stadfæstet i landsretten, idet kravet om ophold i sikret institution dog er opgivet i én af dommene. Desuden inkluderer redegørelsen tre sager, som efter det oplyste skulle være anket, men hvor anken antagelig er frafaldet, idet der ikke er registreret en dom i 2. instans mere end et halvt år efter dommen i 1. instans.

¹ I enkelte domme angives den præcise tid i sikret institution i stedet for den maksimale tid.

² Yderligere tre domme er anket i 2009, men da de er ændret i 2. instans i 2010, vil de først blive inkluderet i redegørelsen for 2010.

2.2. De ubetingede fængselsstraffe

Materialet omfatter 368 ubetingede frihedsstraffe til unge. Lidt over halvdelen af frihedsstraffene, nemlig 200 af de 368 domme, er kombinationsdomme. Af tabel 2 ses, at der er ganske stor spredning i straflængderne.

Tabel 2. Længden af de idømte frihedsstraffe samt længden af alene den ubetingede del.

Hele straf-længden	Ubetinget del																	
	30 dage	40 dage	45 dage	60 dage	76 dage	90 dage	4 mdr.	5 mdr.	6 mdr.	8 mdr.	9 mdr.	10 mdr.	11 mdr.	12 mdr.	14 mdr.	15 mdr.	18 mdr.	I alt
30 dage	19	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	19
40 dage	0	38	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	38
60 dage	8	0	0	17	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	25
80 dage	0	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1
90 dage	16	0	1	5	1	17	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	40
4 mdr.	10	0	0	5	0	1	11	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	27
5 mdr.	0	0	0	7	0	1	0	3	0	0	0	0	0	0	0	0	0	11
6 mdr.	13	0	0	9	0	13	5	0	19	0	0	0	0	0	0	0	0	59
7 mdr.	0	0	0	1	0	2	2	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	5
8 mdr.	3	0	0	18	0	6	4	1	1	6	0	0	0	0	0	0	0	39
9 mdr.	2	0	0	2	0	6	1	0	0	0	6	0	0	0	0	0	0	17
10 mdr.	0	2	0	8	0	2	1	0	0	0	0	7	0	0	0	0	0	20
11 mdr.	0	0	0	0	0	0	0	0	1	0	0	0	1	0	0	0	0	2
12 mdr.	1	0	0	2	0	9	2	0	7	0	0	0	0	9	0	0	0	30
14 mdr.	0	0	0	0	0	1	0	1	0	0	0	0	0	0	3	0	0	5
15 mdr.	1	0	0	0	0	3	0	0	3	0	0	0	0	0	0	7	0	14
16 mdr.	0	0	0	0	0	0	0	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1
17 mdr.	0	0	0	0	0	0	0	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1
18 mdr.	0	0	0	0	0	4	1	0	4	0	0	0	0	0	0	1	4	14
I alt	73	41	1	74	1	65	27	7	35	6	6	7	1	9	3	8	4	368

2.3. Geografisk fordeling

Af tabel 3, der viser fordelingen af domme efter den byret, hvor dommen er afsagt i første instans, fremgår, at forholdet mellem antal idømte ungdomssanktioner og antal ubetingede frihedsstraffe varierer en del. Da der årligt kun er tale om et ringe antal domme i de enkelte retskredse, kan det dog være vanskeligt at vurdere disse variationer. Derfor er det samlede antal og den samlede andel ungdomssanktioner fra 2007 til 2009 angivet, jf. de sidste kolonner i tabellen. Byretterne er placeret efter hyppigheden af ungdomssanktioner med Kalundborg først som den byret, hvor samtlige sanktioner til unge lovovertrædere har været en ungdomssanktion. Der er dog kun afsagt ganske få domme til unge lovovertrædere i såvel Kalundborg som visse andre byretter.

Af tabellen ses, at byretterne i Viborg, Horsens, Randers og Esbjerg forholdsvis hyppigt idømmer en ungdomssanktion, mens det forholdsvis sjældent er sket i byretterne i Københavns, Holbæk, Lyngby, Helsingør og Sønderborg.

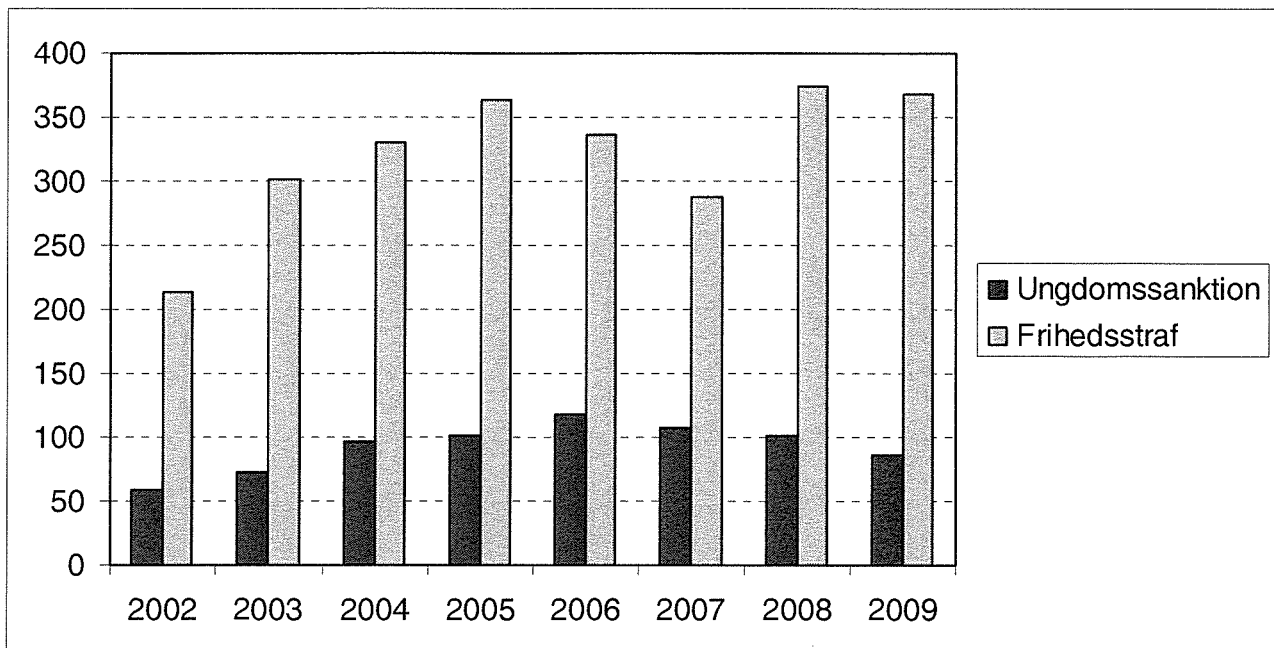
Tablet 3. Domme fordelt efter art og retten i første instans, 2009 og samlet for 2007- 2009.

	2009			2007 – 2009	
	Ungdoms-sanktioner	Frihedsstraffe	I alt	Ungdoms-sanktioner i alt	Ungdoms-sanktion i pct.
Kalundborg	1	0	1	2	100 %
Viborg	3	4	7	12	48 %
Horsens	4	7	11	15	45 %
Randers	4	4	8	12	43 %
Esbjerg	6	19	25	22	42 %
Holstebro	6	8	14	16	42 %
Herning	2	6	8	8	36 %
Århus	9	10	19	30	31 %
Nykøbing Falster	2	7	9	13	30 %
Odense	5	20	25	22	28 %
Aalborg	7	7	14	12	27 %
Kolding	3	13	16	15	26 %
Hillerød	8	11	19	14	26 %
Bornholm	0	0	0	2	25 %
Glostrup	9	34	43	25	20 %
Roskilde	4	27	31	15	18 %
Frederiksberg	6	31	37	10	17 %
Svendborg	1	10	11	6	15 %
Næstved	0	11	11	8	15 %
Sønderborg	1	15	16	6	13 %
Helsingør	2	12	14	5	12 %
Lyngby	2	19	21	4	12 %
Holbæk	0	14	14	4	10 %
København	1	72	73	14	8 %
Hjørring	0	7	7	1	6 %
I alt	86	368	454	293	22 %

2.4. Udviklingen i antal ungdomssanktioner og frihedsstraffe til unge

Det årlige antal ungdomssanktioner i forhold til antallet af ubetingede frihedsstraffe til samme aldersgruppe fremgår af figur 1. I årene 2002-2005 udgjorde ungdomssanktioner omkring en femtedel af den samlede mængde af disse domme, men denne andel steg til godt en fjerdedel i 2006 og 2007. I 2008 faldt andelen af ungdomssanktioner dog atter til omkring en femtedel, hvilket primært beror på et stigende antal ubetingede domme og ikke på et fald i antallet af ungdomssanktioner. I 2009 har det derimod været et fald i antallet af ungdomssanktioner – fra de 102 i 2008 til de 86 i 2009 – mens antallet af ubetingede domme er ret uforandret. Andelen af ungdomssanktioner i forhold til samtlige domme var dermed på 19 pct. i 2009.

Figur 1. Det årlige antal idømte ungdomssanktioner og ubetingede frihedsstraffe til unge, 2002-2009.

Figur 1 viser endvidere, at der frem til 2005 skete en kraftig vækst i såvel antallet af ungdomssanktioner som ubetingede domme til unge, en vækst på 70 pct. I 2006 og 2007 blev der afsagt en del færre ubetingede domme, mens antallet af ungdomssanktioner holdt sig nogenlunde stabilt. Tallene for 2008 og 2009 svarer ganske meget til dem for 2005, dog er antallet af ungdomssanktioner i 2009 aftaget i forhold til antallet af ubetingede domme.

3. Varetægtsfængsling

3.1. Andel varetægtsfængslede

71 pct. af dem, der idømmes en ungdomssanktion, har forinden været varetægtsfængslet, herunder i surrogat. I sager, der ender med ubetinget frihedsstraf, er denne andel noget mindre, idet 59 pct. af de unge i disse sager har været varetægtsfængslet, jf. tabel 4.

Tabel 4. Domme fordelt efter varetægtsfængslingens art.

	Ungdomssanktion	Frihedsstraf	I alt
Ikke varetægtsfængslet	25	152	177
Anbragt i surrogat	27	42	69
Anbragt i arresthus	12	81	93
Anbragt både i surrogat og arresthus	22	93	115
I alt	86	368	454

Unge under 18 år, der varetægtsfængsles, skal primært anbringes i et surrogatfængsel. 74 pct. af de unge, der er omfattet af denne redegørelse, og som i 2009 blev varetægtsfængslet i forbindelse med

en ubetinget dom eller en ungdomssanktion, har dog været anbragt i et arresthus under hele eller en del af varetægtsfængslingen.³ I år 2008 var denne andel noget mindre, nemlig på 58 pct. Denne stigning beror alene på, at mange flere i 2009 end i 2008 har været varetægtsfængslet i både arresthus og surrogat, idet der er lidt færre i 2009 end i 2008, der er anbragt i arresthus under hele varetægtsfængslingen.

3.2. Varetægtsfængslingens varighed

Varetægtsfængslingen har i gennemsnit været 67 dage for både de unge, der senere idømmes en ubetinget frihedsstraf, og dem, der idømmes en ungdomssanktion. Sammenlignet med 2008 er den gennemsnitlige varighed af varetægtsfængslingen dermed mindsket for begge grupper, nemlig med henholdsvis 4 og 10 dage.

Tabel 5. Domme fordelt efter varetægtsfængslingens længde.

	Ungdomssanktion	Frihedsstraf	I alt
Til og med 2 uger	3	14	17
Mere end 2-4 uger	4	30	34
Mere end 4-6 uger	15	29	44
Mere end 6-8 uger	8	37	45
Mere end 8-10 uger	14	41	55
Over 10 uger	17	65	82
I alt	61	216	277

For så vidt angår de frihedsstraffede, har 51 pct. af dem, der har været varetægtsfængslet, været det i maksimalt 8 uger, mens det drejer sig om 49 pct. af de unge varetægtsfængslede, der idømmes en ungdomssanktion, jf. tabel 5. De tilsvarende andele vedrørende varetægtsfængslinger i mere end ti uger er på henholdsvis 30 og 28 pct. Den længste varetægtsperiode for dem, der idømmes ungdomssanktion, er på ca. 10½ måned (323 dage), mens den for dem, der idømmes frihedsstraf, er på godt ét år (391 dage). Sammenlignet med 2008 er andelen af unge, der i 2009 har været varetægtsfængslet i mere end ti uger, mindsket for begge grupper.

Tabel 6. Varetægtsfængslede fordelt efter sted og alder på varetægtstidspunktet.

	15 år	16 år	17 år	18 år	I alt
Anbragt i surrogat	19	27	23	0	69
Anbragt i arresthus	11	32	43	7	93
Anbragt begge steder	18	40	57	0	115
I alt	48	99	123	7	277

Tabel 6 viser, at andelen af de unge varetægtsfængslede, der har været varetægtsfængslet i et arresthus i hele eller en del af varetægtsperioden, vokser med alderen: Fra henholdsvis 60 pct. af de 15-

³ Ved denne beregning er der bortset fra syv personer, der var fyldt 18 år ved varetægtsfængslingens start.

årige og 73 pct. af de 16-årige og 81 pct. af de 17-årige. Alle, der var fyldt 18 år på tidspunktet for varetægtsfængslingens start, har været anbragt i arresthus.

Af tabel 7, der viser den gennemsnitlige længde af varetægtsfængslingen, fremgår det, at de, der kun har været anbragt i enten surrogatfængsel eller arresthus, i gennemsnit har været varetægtsfængslet i henholdsvis 75 dage og 46 dage. De, der har været anbragt i både arresthus og i surrogatfængsel, har sammenlagt en længere varetægtsfængsling, nemlig på 79 dage. Deraf har i gennemsnit 16 dage af varetægtsfængslingen foregået i et arresthus og de resterende 63 dage i surrogat. Forholdet mellem tiden i henholdsvis arresthus og i surrogatfængsel tyder på, at anbringelsen i arresthus kan være sket i afventning på en ledig plads i et surrogatfængsel. I 37 pct. af de tilfælde, hvor en ung har været anbragt begge steder, har anbringelsen i arresthus således været højst en uge. I 24 pct. af tilfældene har anbringelsen i arresthus imidlertid været mere end tre uger og kan dermed muligvis ikke alene forklares med pladsmangel i surrogatfængsel.

Tabel 7. Varetægtsfængslingens gennemsnitlige længde (i dage) fordelt efter alder ved varetægtsfængslingens start. Tal i parentes angiver tid i arresthus.

	15 år	16 år	17 år	18 år	I alt
Kun surrogat	73	61	92	-	75
Kun arrest	30	43	55	32	46
Både surrogat og arrest	70 (11)	80 (10)	81 (21)	-	79 (16)
I alt	62	63	74	32	67

4. Kriminalitetens art og omfang

4.1. Kriminalitetens art

I Ekspertgruppens rapport om ungdomskriminalitet nævnes, at det ”navnlig [er] tanken, at ungdomssanktionen skal anvendes ved *grovere personfarlig kriminalitet*, f.eks. vold, røveri og voldtægt. Ungdomssanktionen skal endvidere kunne anvendes i tilfælde af *anden alvorlig kriminalitet*, herunder mere omfattende berigelseskriminalitet, brugstyverier og hærværk.”

Som det ses af tabel 8, vedrører 62 pct. af ungdomssanktionerne røveri, mens det drejer sig om knap 36 pct. af frihedsstraffene. Denne forskel bevirker, at der inden for stort set alle øvrige kriminalitetstyper især er en relativ stor andel unge, der er idømt frihedsstraf.

Samlet angår knap 83 pct. af ungdomssanktionssagerne alvorlig personfarlig kriminalitet, idet sager vedrørende vold mod tjenestemand, simpel vold og trusler ikke er inkluderet i denne beregning. For de unge, der idømmes frihedsstraffe, drejer det sig om 51 pct. af sagerne.

Tabel 8. Domme fordelt efter kriminalitetens art.

	Ungdomssanktion	Frihedsstraf	I alt
Voldtægt	1	1	2
Andre seksualforbrydelser	0	0	0
Vold mod tjenestemand	1	10	11
Simpel vold (§ 244)	6	68	74
Alvorligere vold (§ 245)	12	43	55
Trusler og andre voldsforbrydelser	3	20	23
Tyveri	5	51	56
Røveri	53	132	185
Brandstiftelse	5	9	14
Andre ejendomsforbrydelser	0	3	3
Narkotikaforbrydelser	0	7	7
Andre forbrydelser	0	24	24
I alt	86	368	454

4.2. Kriminalitetens omfang

De forbrydelser, der er omtalt i tabel 8, er sagens hovedforhold. Dvs. den forbrydelse, der – såfremt der indgår flere sager i dommen – er den alvorligste. I de fleste tilfælde omfatter dommen også biforhold, jf. tabel 9. Det gør sig således gældende for 70 pct. af ungdomssanktionerne og 60 pct. af frihedsstraffene. Ungdomssanktionerne omfatter i gennemsnit fire biforhold mod tre for frihedsstraffene. Det maksimale antal biforhold er for ungdomssanktionsgruppen 28, mens der i frihedsstrafgruppen er en enkelt ekstrem sag med 92 biforhold.

Tabel 9. Domme fordelt efter antallet af biforhold.

	Ungdomssanktion	Frihedsstraf	I alt
Ingen biforhold	26	145	171
1 biforhold	12	59	71
2-4 biforhold	25	100	125
5-10 biforhold	16	42	58
Mere end 10 biforhold	7	22	29
I alt	86	368	454

4.3. Medtaltale

I Ekspertgruppens rapport om ungdomskriminalitet nævnes, at det ved vurderingen af kriminalitetens grovhed også har betydning, om kriminaliteten er begået i forening med andre. Dette spørgsmål kan alene belyses for ungdomssanktionernes vedkommende, idet der kun i disse sager er adgang til domsudskrifter. Det betyder endvidere, at der kun er oplysninger om medgerningsmænd, hvis disse er i sag sammen.

Af de 86 ungdomssanktioner er der i 48 tilfælde medtaltale, altså i lidt over halvdelen af tilfældene. I 30 tilfælde drejer det sig om én medtalt, i 13 tilfælde om to og i fem tilfælde om tre eller flere medtaltale.

Hovedparten af de medtiltalte dømmes for samme hovedforhold som den, der er idømt en ungdomssanktion. Det er således kun fire af de 48 sager med medtiltalte, hvor ikke alle dømmes for samme hovedforhold som den, der er idømt ungdomssanktionen. I halvdelen af sagerne er en eller flere af de medtiltalte også idømt en ungdomssanktion.

5. Tidligere kriminalitet

Tabel 10. Domme fordelt efter antallet af tidligere afgørelser.

	Ungdomssanktion	Frihedsstraf	I alt
Ingen tidligere afgørelser	41	106	147
1 tidl. afgørelse	26	75	101
2-3 tidl. afgørelser	15	101	116
4-5 tidl. afgørelser	3	46	49
Mere end 5 tidl. afgørelser	1	40	41
I alt	86	368	454

Knap halvdelen af dem, der er idømt en ungdomssanktion, er ikke tidligere straffet. Med tidligere straffe forstås tiltalefrafald (med eller uden vilkår), bøder, frihedsstraffe og foranstaltningsdomme. Af dem, der er idømt en frihedsstraf, er andelen, som ikke tidligere er straffet, betydeligt mindre, nemlig på 29 pct., jf. tabel 10. Der er endvidere en større andel af dem med frihedsstraffe end af dem med ungdomssanktioner, der har mere end én tidligere afgørelse – henholdsvis 51 og 30 pct. I gennemsnit har ungdomssanktionsgruppen 0,9 tidligere afgørelser mod 2,2 i frihedsstrafgruppen.

Tabel 11. Domme fordelt efter arten og antallet af tidligere afgørelser.

	Ungdomssanktion	Frihedsstraf
Ingen tidligere afgørelser	41	112
Tiltalefrafald uden vilkår i alt	4	35
- heraf 1	4	27
2 eller flere	0	8
Tiltalefrafald med vilkår i alt	3	7
- heraf 1	3	7
2 eller flere	0	0
Bøde i alt	33	186
- heraf 1	25	84
2 eller flere	8	102
Betinget dom i alt	17	138
- heraf 1	14	92
2 eller flere	3	46
Ubetinget dom i alt*	4	101
- heraf 1	3	70
2 eller flere	1	31

* Inkluderer også eventuelle foranstaltninger og ungdomssanktioner.

Tabel 11 viser, hvilke strafferetlige afgørelser den tidligere kriminalitet har ført til. For alle former for strafferetlig afgørelse er andelen, der tidligere er idømt eller ikendt dem, noget større blandt de

frihedsstraffede end blandt dem med ungdomssanktion. Forskellen mellem de to grupper er dog særlig stor med hensyn til omfanget af tidligere ubetingede frihedsstraffe, som forekommer ganske sjældent blandt de unge med ungdomssanktion, mens 27 pct. af de unge, der aktuelt er idømt en frihedsstraf, også tidligere har været idømt en ubetinget frihedsstraf.

Det er undersøgt, i hvilket omfang de unge tidligere er straffet for enten vold eller røveri. Afgrænsningen af vold følger den, Danmarks Statistik anvender (straffelovens 25. og 26. kapitel samt § 119, § 120, § 123, §§ 133-134 a, § 266 og § 266 a). Det viser sig, at 17 pct. af de unge med ungdomssanktion og 34 pct. af dem med frihedsstraffe tidligere er straffet for vold, mens det for røveri drejer sig om henholdsvis 4 og 12 pct.

Samlet set må de unge med ungdomssanktion betragtes som mindre kriminelt belastede end de unge, der idømmes en frihedsstraf, hvilket i hvert fald i nogen grad beror på, at dem med frihedsstraf gennemgående er ældre end dem, der idømmes en ungdomssanktion, jf. pkt. 6.1.

6. Alder, køn og etnisk herkomst

6.1. Alder

I Ekspertgruppens rapport om ungdomskriminalitet nævnes det, at ungdomssanktion i praksis formentlig ikke vil komme på tale, hvis den unge er fyldt 18 år på domstidspunktet eller fylder det forholdsvis kort tid efter. Det er sandsynligvis det, der har betydning for den forskel i alderssammensætningen, der ses af tabel 12.

Tabel 12. Domme fordelt efter arten og den dømtes alder på gerningstidspunktet.

	Ungdomssanktion		Frihedsstraf	
	Antal	Procent	Antal	Procent
15 år	39	45 %	41	11 %
16 år	40	47 %	113	31 %
17 år	7	8 %	214	58 %
I alt	86	100 %	368	100 %

Der er i særlig grad en stor andel af de unge lovovertrædere, som på gerningstidspunktet var 15 år, der idømmes en ungdomssanktion: 49 pct. af samtlige 15-årige, som er omfattet af denne redegørelse, er idømt en ungdomssanktion. Af dem, der på gerningstidspunktet var 16 år, er andelen med en ungdomssanktion 26 pct., mens det drejer sig om knap 3 pct. af dem, der var 17 år på gerningstidspunktet. Gennemsnitsalderen på gerningstidspunktet er for ungdomssanktionsgruppen 16,1 år mod 16,5 år for de unge, der er idømt en frihedsstraf.

I forlængelse af Ekspertgruppens bemærkninger om, at en ungdomssanktion ikke forventes at ville komme på tale for unge, der er fyldt 18 år på domstidspunktet eller fylder det forholdsvis kort tid efter, kan nævnes at kun én af de unge, der i 2009 er idømt en ungdomssanktion, var fyldt 18 år på domstidspunktet mod 130 (35 pct.) af de unge med frihedsstraf.

6.2 Køn

11 af de 86 unge, der i 2009 blev idømt en ungdomssanktion, er piger. Sammenlignet med 2008 er andelen af piger, der idømmes en ungdomssanktion, noget mindre i 2009, idet den da var på 22 pct. Andelen af piger blandt de unge med frihedsstraf er dog fortsat noget mindre end blandt de unge med en ungdomssanktion, jf. tabel 13. Denne andel er dog også faldet en smule, fra 9 pct. i 2008 til 5 % i 2009.

Tabel 13. Domme fordelt efter arten og den dømtes køn.

	Ungdomssanktion		Frihedsstraf	
	Antal	Procent	Antal	Procent
Pige	11	13 %	18	5 %
Dreng	75	87 %	350	95 %
I alt	86	100 %	368	100 %

6.3. Etnisk herkomst

For de unge med ungdomssanktion gælder det, at godt to tredjedele er af dansk oprindelse. For de unge med frihedsstraf er andelen af dansk oprindelse lidt mindre (54 pct.). Af de unge med frihedsstraf er 25 personer udlændinge uden tilknytning til Danmark, jf. tabel 14.

Tabel 14. Domme fordelt efter den dømtes herkomst og indvandrerstatus.

	Ungdomssanktion		Frihedsstraf	
	Antal	Procent	Antal	Procent
Dansk oprindelse	57	67 %	197	54 %
Indvandrere	15	17 %	63	17 %
Efterkommer	14	16 %	83	23 %
Udlænding uden tilknytning til Danmark	-	-	25	6 %
I alt	86	100 %	368	100 %

Fordelingen mellem unge af dansk herkomst og unge af fremmed herkomst, der har fået en ungdomssanktion, har gennem de senere år forandret sig en del, idet andelen af dansk herkomst er vokset fra 42 pct. i 2002 til 67 pct. i såvel 2008 som 2009.